

# AZ ÚJ ÁLLAMI VAGYONTÖRVÉNY ALKALMAZÁSA AZ INGÓ VAGYONI ELEMÉK VONATKOZÁSÁBAN

Oláh János<sup>1</sup>

## Bevezetés

*Az állami vagyon kezelésére vonatkozó szabályok 2007. szeptember 25-ével jelentős változásokon estek át. Célom, hogy a hatályban lévő jogforrási környezetben bemutassam a Magyar Állam tulajdonában, a Honvédelmi Minisztérium (HM) vagyonkezelésében és a HM költségvetési fejezet alá tartozó költségvetési szervek használatában lévő ingó vagyon vagyonkezelésére vonatkozó - a jogszabályok által a tárca számára meghatározott mozgásteret részletező - ismeretanyagot.*

Szándékom az, hogy a hatályos jogszabályok alapján a HM sajátosságaira fókuszálva elemezzem a vagyonkezelés új, a korábbihoz képest egységesnek tekinthető szabályrendszerét, valamint az állami vagyon kezelésében közreműködő szervezetek döntési kompetenciáit.

## Az ingó vagyon

A bevezetőben megfogalmazott szándék érdekében indokolt a gondolkodást elsőként az „*ingó vagyon kezelésének*” közvetett tárgya, az „*ingóság*” fogalmának meghatározásával kezdenünk. Az értelmezéshez a **Polgári Törvénykönyv (Ptk.)** mellett a jogirodalom segítségére is szükség van. A **Ptk.** szerint minden fizikailag birtokba vehető dolog tulajdonjog tárgya lehet. A jogirodalomban elterjedt az az álláspont, hogy az dolog, ami a jog szabályai szerint a tulajdonjog tárgya lehet.

A dolog felosztását sem szabályozza egyértelműen a **Ptk.**, a különböző jogszabályi rendelkezések egybevetéséből azonban a dolog különféle szempontok szerinti kategóriákba sorolható, melyek közül kiemelt csoportosítási szempont: **a dolog rendeltetése.**

*A dolog rendeltetése szerint lehet ingó, vagy ingatlan. Az ingatlan fogalmát a Ptk. nem határozza meg, e körben a földről és épületről tesz*

---

<sup>1</sup> Oláh János dandártábornok, HM Védelemgazdasági főosztályvezető, ZMNE PhD hallgató.

említést. **Röviden:** ingó minden, ami nem ingatlan. *Ingónak tekintendő a fentiek alapján minden olyan birtokba vehető tárgy, amely tulajdonjog tárgya lehet és egyben nem minősül ingatlannak.*

### Az ingó vagyon kezelése

*Az ingó vagyonkezelés, mely az állami tulajdonban, a HM vagyonkezelésében és az egyes honvédelmi szervek - a honvédelmi miniszter alárendeltségébe közvetlenül, illetve fenntartói irányítása alá tartozó szervezetek, az Állami Egészségügyi Központ, valamint a Magyar Honvédség katonai szervezetei - használatában lévő, a számvitel szabályai szerinti ingó tárgyi eszközök és készletek (ide értve természetesen az inkurrenciát is) kezelését öleli fel.*

Az állami (kincstári) vagyon, mint fogalom alkalmazása és a **kincstári vagyonkezelés**, mint egységes, országos feladatrendszer nem tekint hosszú múltra, hiszen az erre vonatkozó alapvető jogforrások a 90-es évek elején - a rendszerváltást követően - kerültek kidolgozásra és alkalmazásra. *Az 1995. évhez kötődő államháztartási reform keretében kialakultak-, jogszabályokban elkülönítésre kerültek a magánosításra kerülő állami vagyontól a tartós állami tulajdonban maradó részesedések.* Ezek alapvetően azon vagyontárgyak és vállalkozások, amelyek **országos és nemzetgazdasági** érdekű **közcélok-, stratégiai célkitűzések-**, (ezen belül a honvédelem) szolgálatában állnak.

Az államháztartásról szóló **1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.)** szerint – az államháztartási reform során a törvénynek az állami vagyonnal való gazdálkodást szabályozó **IX. fejezetébe** beépített, 1996. január 01-től 2007. szeptember 24-éig hatályos fogalom alapján – *a kincstári vagyon az állami feladat ellátását szolgáló, az államháztartás körébe tartozó vagyon*, mely a társadalom működését, a nemzetgazdaság céljai megvalósítását segíti elő, továbbá amely a központi költségvetésből, vagy a központi költségvetés pénzeszközeinek felhasználásával kerül(t) állami tulajdonba.

Az **Áht.** 2007. szeptember 25-étől hatályos rendelkezése a „**kincstári**” helyett az „**állami**” jelzőt alkalmazva az állami vagyont az államháztartás körébe tartozó vagyonként határozza meg (a hatályos jogszabály az állami vagyon céljáról azonban hallgat).

Az állami vagyonról szóló **CVI. törvény (Vtv.)** az Áht. IX. fejezetének „**A kincstári vagyon**” alcímét és az alcímhez tartozó **109/A-109/L.§-ok** szabályait (közte a **Honvédelmi Minisztériumra** vonatkozó,

más központi költségvetési szervektől eltérő, több tekintetben kiváltságosnak tekinthető szabályokat) teljes egészében hatályon kívül helyezte. Ezzel az egységes, hatékony vagyongazdálkodással kapcsolatos kormányzati elvárás alapján amellet, hogy a **HM** sajátosságai (kiváltságai) az állami vagyon kezelésére vonatkozó szabályozásából kikerültek, az **Aht.** önmagában egymással több szempontból ellentmondó rendelkezései, a jogszabály különböző értelmezhetőségéből fakadó jogviták is elkerülhetővé váltak.

A Vtv. az állami vagyont rendeltetése alapján kincstári és üzleti vagyongként csoportosítja. A **„kincstári vagyon”** fogalom a hatályos szabályozás szerint **új értelmet nyert:** a 2007. szeptember 24-éig hatályos jogszabályokban a **„kincstári”** az **„állami”** jelző szinonimaként volt alkalmazható, a Vtv. hatályba lépésétől azonban a **„kincstári”** vagyon az állami vagyon egy szűkebb alrendszerét, a kizárólagos állami tulajdonba tartozó, forgalomképtelen illetve korlátozottan forgalomképes vagyont jelenti.

**Ez alapján a HM vagyongkezelésében lévő ingó vagyon gyakorlatilag teljes egészében üzleti vagyon, így a „kincstári vagyon” megfogalmazás alkalmazása a tárca ingóságai tekintetében nem helytálló.**

A **HM** által kezelt állami vagyon körébe tartozó vagyon struktúrája, összetétele és kezelésének általános helyzete vonatkozásában kiemelést érdemel, hogy szemben az elmúlt évtizedek során rögzült szemlélettel a **HM által kezelt vagyon- a ceruzától az íróasztalon és a rejtjelző készüléken át a harckocsiig, repülőgépig, rakétaig, stb. - a tárca vagyongkezelésében és nem a tulajdonában van.** A vagyontárgyakkal történő gazdálkodást nem a **„sajátunkkal”** való, gyakorlatilag korlátlan rendelkezés, hanem a rájuk bízott állami vagyonnal **„a jó gazda gondosságával”** történő, számadásköteles gazdálkodás szemléletének kell áthatnia.

**A honvédelmi szervek érdekkörében keletkezett felesleges ingó vagyon:**

***A haderőreform végrehajtásának folyamán rendkívül nagy mennyiségű haditechnikai eszköz és anyagi készlet vált feleslegessé a Magyar Honvédség szervezeteinél.*** A tízezer tonnákban mérhető tömegű, óriási felesleges (**inkurrencia**) készlet keletkezésének oka meghatározóan a 90-es évektől kezdődő létszám, szervezet és objektum csökkentéssel járó reformfolyamat. Ennek következtében felhalmozódott az erkölcsileg és fizikailag is elavult, elhasználódott és selejtté vált felszerelések óriási tö-

mege, amelyeknek a honvédség rendszeréből való kivonására, hasznosítására csak az elmúlt években születtek döntések, intézkedések.

*A haderőreform következtében keletkező nagymértékű felesleg kezelésével járó feladat nem vethető össze egy hadsereg „normál” működése során az elhasználódás és a fejlesztések végrehajtása miatt feleslegessé váló eszközök és készletek kezelésével, az évről-évre ismétlődő tevékenységgel.*

A felesleges ingóság kezelése problémakört jellemzi, hogy az elmúlt éveket vizsgálva találhatóak olyan időszakok, melyek alatt az *inkurenciát tároló raktárak zsúfolásig megteltek*, feleslegek halmozódtak fel szinte minden honvédelmi szervezetnél, jelentős gondot okozott a hulladékok és veszélyes hulladékok jogszabályokban előírtaknak megfelelő kezelése, melynek következtében jelentős környezetszennyezési kockázat is jelentkezett.

*Kiemelt problémát jelent (még ma is) a Magyar Honvédség számára feleslegessé vált lejárt szavatossági idejű (és instabillá váló) robbanó- és harcanyagok tárolása.* Emellett ugyanilyen fontos, bár más jellegű gondot okoz a Magyar Honvédség számára már feleslegessé vált, nagyrészt a környezetre káros (de nem robbanó) *haditechnikai eszközök és anyagi készletek* kezelése is.

### **Az állami vagyon kezelése**

*Az állami vagyon feletti tulajdonosi jogokat az állam nevében 2007. szeptember 25-étől - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács (Tanács) gyakorolja. A Tanács feladatait a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság (MNV Zrt.) útján, annak ügyvezető szerveként látja el.*

A jogszabály értelmezése szerint a **Honvédelmi Minisztérium vagyonkezelő központi költségvetési szervnek** minősül. A vagyonkezelői jogot vagyonkezelési szerződés megkötése, illetve törvény keletkezteti. A vagyonkezelő központi költségvetési szerv az, mellyel az MNV Zrt. az állami vagyon kezelésére szerződést köt. A HM és az MNV Zrt. között 2008. május 30-án került aláírásra a **Vagyonkezelési Szerződés (VKSZ)**. A VKSZ szerint a honvédelmi miniszter a HM vagyonkezelői jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos hatásköröket- valamint feladatköröket átruházhatja, megoszthatja.

***A VKSZ a HM vagyonekezelésében lévő állami vagyont négy vagyonelem-csoportra osztja:***

- Ingatlanok.
- Ingóságok és egyéb vagyon (immateriális javak, berendezések, készletek, pénzeszközök, bankbetétek és értékpapírok, követelések és kötelezettségek).
- Társasági részesedések.
- Erdővagyon.

A honvédelmi miniszter az egyes vagyonelem-csoportok kezelésével kapcsolatos képviseletre kijelölt személyekről megbízásukkal egyidejűleg tájékoztatni köteles az **MNV Zrt.**-t. A gyakorlat szerint az **MNV Zrt.** tájékoztatása a vagyonekezelő képviselők aláírt megbízóleveleinek egyidejű megküldésével történik meg.

A vagyonekezelő képviselő hatáskörét, jogköreit a **VKSZ** végrehajtása tárgyában kiadott, többször módosított **HM** utasítás szabályozza. A vagyonekezelő képviselő feladata a **HM** által kezelt állami vagyon tekintetében harmadik személyek felé a tárca képviselete, jognyilatkozatok tétele. ***Az ingó vagyonelem-csoport tekintetében a vagyonekezelő képviselője a HM Védelemgazdasági Főosztály (HM VGF) főosztályvezetője.***

Ennek értelmében harmadik személyek felé a **HM** vagyonekezelésében lévő állami tulajdonú ingó vagyon tekintetében jognyilatkozatok tételére, szerződések, megállapodások megkötésére a honvédelmi miniszter nevében a **HM VGF** főosztályvezető jogosult.

A honvédelmi szervek által a gyakorlatban több esetben pro és kontra félreértelmezett (aláírási, képviseleti) jogkör pontos meghatározása érdekében kiemelem, hogy az „**állami tulajdonú**” ingóságok körében áll fenn a **HM VGF** főosztályvezető képviseleti jogköre, azaz azon vagyontárgyak esetében, melyek már a **HM** vagyonekezelésében vannak és valamilyen hasznosításra kerülnek (kiáramlanak ideiglenesen – lásd használatba adás – vagy véglegesen).

Ugyancsak fennáll a **HM VGF** főosztályvezető vagyonekezelő képviselői joga azon vagyontárgyak esetében, melyek más központi költségvetési szerv vagyonekezelésében vannak és a **HM** azokat vagyonekezelésre átveszi. A vagyonekezelő képviselő képviseleti jogköre a nem állami tulajdonú vagyontárgyak beszerzését azonban nem érinti (egészen a számviteli nyilvántartásba vételig, hiszen a beszerzést követő számviteli akti-

válástól kezdődően a vagyontárgy állami vagyonná minősül, így innentől kezdődően az állami vagyonra vonatkozó szabályok az előzőek szerint alkalmazandóak).

## Az ingó vagyon kezelésének folyamata

### *1. Ingyenes tulajdonba adás*

A 2007. szeptember 24-éig hatályos jogszabály szerint a honvédelmi célra felesleges ingóságok kerülhettek ingyenesen tulajdonba adásra önkormányzatok, társadalmi szervezetek, szövetségek, egyesületek, alapítványok, karitatív tevékenységet folytató szervezetek, továbbá katasztrófák és súlyos szerencsétlenségek megelőzése, következményeinek elhárítása vagy enyhítése céljából az érintett szervezet részére.

***A Vtv. hatálybalépésével a korábbi lehetőség jelentősen szűkült, az eljárási rend megváltozott. E szerint jelenleg a HM vagyonkezelésében lévő állami vagyon tulajdonjoga ingyenesen különösen nemzetközi szerződésben vállalt, vagy nemzetközi szervezetben viselt tagságból eredő segítségnyújtási vagy más kötelezettség teljesítése érdekében, belföldi vagy külföldi katasztrófák és súlyos szerencsétlenségek megelőzése, következményeinek elhárítása vagy enyhítése érdekében, továbbá helyi önkormányzat (azaz a község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye önkormányzata és ezek kisebbségi önkormányzatai)-, valamint többcélú kistérségi társulás vagy kiemelkedően közhasznú szervezet javára ruházható át.***

***Jelenleg a korábbiaktól eltérően nem adható tulajdonba ingóság társadalmi szervezetek, szövetségek, egyesületek, alapítványok, karitatív tevékenységet folytató szervezetek részére.*** Az átvételre jogosult önkormányzatok köre is szűkült, mivel nem minden önkormányzat (hanem csak a „helyi”) jogosult a tulajdonba adás során kérelmezőként fellépni, (így pl. az országos kisebbségi önkormányzatok a kedvezményezett körből kikerültek).

A nemzetközi szerződésben, vagy nemzetközi szervezetben viselt tagságból eredő segítségnyújtási vagy más kötelezettség teljesítése érdekében történő vagyónátadásra vonatkozó döntés a **Vtv.** hatályba lépését megelőzően a **Kormány** hatáskörébe tartozott.

***A tárca esetében az állami tulajdonban lévő vagyontárgyak ingyenes tulajdonba adására vonatkozó döntés meghozatala a honvédelmi minisztertől – illetve részben a Kormánytól a Tanács hatáskörébe ke-***

**rült.** Az ingyenes tulajdonba adás tárgyában a vagyonkezelő **honnvédelmi miniszter** – illetve a nevében vagyonkezelő képviselőként eljáró **HM VGF** főosztályvezető – javaslatot tehet a **Tanács** részére.

A **Tanács** dönt a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott *(2008-ban egy milliárd Ft egyedi könyv szerinti bruttó) értékhatar alatti vagyontárgyak ingyenes átruházásáról (az értékhatar fölötti vagyton esetében a Kormány dönt).*

A jogszabály a helyi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások részére átadható vagyontárgyak vonatkozásában egy objektív határt is felállít. Részükre – jelenleg a vagyonkezelők, közte a **HM** vagyonkezelésében lévő állami vagyontömegeből - ingyenesen tulajdonba adható (ingó és ingatlan) vagyontárgyak összesített értéke nem haladhatja meg az éves költségvetési törvényben meghatározott keretösszeget. A **Tanács** által így tulajdonba adható állami vagyon összesített értéke **2008-ban** összesen **15** milliárd forint.

## **2. Vagyonkezelői jog átruházás**

Vagyonkezelői jog átruházása két vagyonkezelő közötti olyan vagyonátadás *(lásd pl. METISZ rakétakomplexumok átvétele a Határőrségtől, vagy elhelyezési anyagok átadása a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága részére, stb.),* amely során **nem csak a vagyontárgy, hanem a hozzá kapcsolódó jogok és kötelezettségek is** átruházásra kerülnek. A vagyon továbbra is állami vagyon marad, a vagyonkezelés folyamata nem szakad meg, a vagyonkezelés másik vagyonkezelővel tovább folytatódik azzal, hogy az eredeti vagyonkezelési jogviszony megszűnik, az eredeti vagyonkezelő köteles a kezelt vagyonnal elszámolni.

A **Vtv.** szerint a **központi költségvetési szervek** a működésükhöz szükséges – nem adásvétel útján - beszerezni kívánt állami vagyon összetételéről és mértékéről (ide nem értve az ingatlanvagyon) folyamatosan tájékoztatják az **MNV Zrt.**-t, amely az így jelentkező igényeket az állam teherbíró képességéhez igazodva, a társadalmi szükségletek, a célszerűség és a gazdaságosság szempontjai figyelembevételével elégtit ki.

Az **MNV Zrt.** ennek során az egyes központi költségvetési szervektől összegyűlt igények és a felmerült feleslegek között egyfajta elosztóként, koordinálóként működik.

Az **MNV Zrt.** ez irányú feladata végrehajtásának megkönnyítése érdekében a **HM** vagyongazdálkodó képviselője kialakította azt a gyakorlatot, mely szerint a **HM** elkészíti és az ingóságot átvevő (vagy azt a **HM** részére átadó) központi költségvetési szervvel megkötö a vagyongazdálkodói jog átruházásról szóló megállapodást, mely az abba beépített felfüggesztő feltétel teljesülése, azaz az **MNV Zrt.** jóváhagyása esetén lép hatályba. Az **MNV Zrt.** jóváhagyása záradék formájában jelenik meg, mely a megállapodás elválaszthatatlan része. Jóváhagyás hiányában a megállapodás érvénytelen.

### **3. Használatba adás**

Az állami tulajdonban lévő vagyontárgyakat főszabály szerint az **MNV Zrt. hasznosítja** polgári jogi szerződések útján. Kivételesen a vagyongazdálkodó központi költségvetési szerv is **használatba (bérbe)** adhatja a vagyongazdálkodásában lévő állami vagyontárgyakat.

A **HM** a használatba adási (bérleti) szerződések megkötése során a **Vtv.** vonatkozó szakasza szerinti eljárást saját hatáskörben folytatja le. A használatba vevő (bérlet) kiválasztása főszabály szerint **versenyeztetés** útján, **kivételes esetekben** (pl. ha a **szerződő partner:** államháztartási körbe tartozó szervezet; **HM** alapítású gazdasági társaság (**zrt, kht**), vagy más, legalább többségi állami részesedéssel működő gazdálkodó szervezet; bármely természetes vagy jogi személy - amennyiben a határozott időre kötendő szerződés futamideje a 90 napot nem haladja meg - ; egyéb különleges körülmények a szerződő partner megválasztását jelentős mértékben korlátozzák; stb.) **versenyeztetés** mellőzésével történik. A szerződést a **HM** részéről a vagyongazdálkodó képviselőként eljáró **HM VGF** főosztályvezető írja alá.

### **4. Értékesítés és értékhatárok**

Állami vagyon tulajdonjogának átruházására főszabály szerint az **MNV Zrt.** jogosult. Az értékesítés lebonyolítására az **MNV Zrt.** harmadik személynek megbízást adhat. A központi költségvetési szerv (**HM**) - a főszabálytól eltérően - jogosult a költségvetési törvényben meghatározott egyedi könyv szerinti bruttó értékhatár - amely **2008-ban 25** millió forint - alatti immateriális javak és ingó tárgyi eszközök (pl. műszaki berendezés, gép, felszerelés, stb.), valamint készletek önálló értékesítésére.

Az értékesítés lebonyolítása **versenyeztetés** útján, azaz pályázat (nyilvános, vagy zártkörű) kiírásával, vagy nyilvános árverésen, illetőleg



versenyeztetés nélkül történhet olyan vevő részére, akinek nincs az **MNV Zrt.**-vel szemben hatvan napnál régebben lejárt esedékességű köztartozása.

**Főszabály szerint az értékesítés versenyeztetés – főként nyilvános, kivételesen zártkörű – pályázat útján történik.** Amennyiben nyilvános pályázat kerül kiírásra, azt legalább egy országos és egy (a vagyontárgyak megtekintésének helyén megjelenő) helyi napilapban, interneten, stb. közzé kell tenni úgy, hogy az a lehetséges érdeklődők minél szélesebb köréhez eljusson. **Zártkörű pályázat esetén a (legalább három egymástól független érdekeltnek megküldött) ajánlatkérés tényét kell ugyanilyen módon közzétenni.**

A versenyeztetés (nyilvános-, zártkörű pályázat, árverés) útján történő értékesítési módokban közös, hogy valamennyi eljárás során közjegyző közreműködése szükséges. A versenyeztetés mellőzésével történő értékesítés kivételes értékesítési eljárás. A *Vtv. taxatív felsorolja*, mely esetekben lehet ilyen módon lebonyolítani az elidegenítést.

E tekintetben a **HM** mozgásterében vonatkozásában kiemelhető az úgynevezett kis értékű – **2008-ban 25** millió forint egyedi bruttó forgalmi érték alatti – ingó vagyontárgyak értékesítése.

***Értékhatártól függetlenül ugyancsak lehetőség van a versenyeztetés mellőzésére. A teljesség igénye nélkül többek között:***

- Gazdasági társaság részére nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő rendelkezésre bocsátás (apport).
- Államtitkot vagy szolgálati titkot, ill. az ország alapvető biztonsági érdekeit érintő, vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő értékesítés.
- Valamint a védelem terén alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeket érintő, kifejezetten katonai, stb. célokra szánt áruk értékesítése.
- Továbbá külföldi állam részére, és nemzetközi szerződés végrehajtása érdekében történő értékesítés esetén is.

Versenyeztetés mellőzésével történő elidegenítés esetén a **HM** a kiválasztott vevő részére legalább a becsült forgalmi értéken értékesítheti a vagyontárgyat.

*Az elidegenítés kapcsán mind a versenyeztetéssel, mind a versenyeztetés mellőzésével történő értékesítési eljárások során egyaránt követelmény a megfelelő jogosultsággal rendelkező szakértő értébecslő közreműködése.* Az értébecsléssel megállapított forgalmi érték alapján állapítható meg pályázat esetén a minimálár, árverés során a kikiáltási ár, versenyeztetés mellőzése esetén egyrészt az eljárási mód alkalmazhatósága és a vételár.

Ugyancsak valamennyi eljárási mód esetén követelmény, hogy az értékesítés nem történhet olyan vevő részére, akinek az **MNV Zrt.**-vel szemben **60 nappal** régebben lejárt esedékességű köztartozása van. Ennek vizsgálata álláspontom szerint a **HM** lehetőségeit meghaladja, ugyanakkor ez áthidalható azzal, hogy az értékesítést lebonyolító szervezet az egyes eljárások során az ajánlattevő erre vonatkozó nyilatkozatát bekéri.

## **Az első év tapasztalatai**

*A jogalkotó vagyontörvénnyel elérni kívánt általános célja, hogy javuljon az állami vagyonnal való gazdálkodás átláthatósága, hatékonysága, megteremtődjenek a feltételek az állami vagyon hosszú távú hasznosítása terén új, a korábbinál hatékonyabb és költségtakarékosabb megoldások alkalmazásához.* A jogi szabályozás egyértelmű, áttekinthető legyen, a vagyongazdálkodásért felelős egyetlen szervezet az állami vagyon teljes körére egységesen irányadó jogszabály, valamint egységes elvek és követelmények szerint, a korábbi rendszernél lényegesen hatékonyabban működjön.

A **Vtv.** hatályba lépésével a vagyonkezelés egységes, gyakorlatilag önálló törvényben történő szabályozása megvalósult. Az egyértelmű szabályozás iránti elvárás túlnyomórészt teljesült azzal, hogy a hivatkozott végrehajtási részletszabályok finomítása indokolt. A három állami vagyonkezelő jogutódjaként az egységes, központosított szervezet (**MNV Zrt.**) megalakult, érdemben megkezdte működését.

A **Vtv.** hatályba lépésével tárcánk döntési kompetenciája összességében az ingó vagyon kezelése terén is szűkült. A vagyonkezelői jog átruházás és az ingyenes tulajdonba adás körében az **MNV Zrt.** részére történő javaslattételre redukálódott. A **HM** más központi költségvetési szervhez képest eltérő, privilegizált döntési jogkörei ingó vagyonkezelés tekintetében is megszűntek.

A **HM** (és minden vagyongazdálkodó) szempontjából pozitívként értékelhető, hogy az értékesítési eljárások döntési kompetenciáját befolyásoló értékhatára **20 millió** forint egyedi könyv szerinti bruttó értékről **25 mFt-ra**, az eljárások szabályozása kapcsán a versenyeztetés mellőzésével történő értékesítés esetén az **5 millió forint** egyedi bruttó forgalmi értékről **25 mFt-ra** emelkedett. Megtörtént a versenyeztetés mellőzés eseteinek expressis verbis rögzítése és egyértelmű szabályozása.

*A mozgástér szűkülése abban nyilvánul meg, hogy az egyébként is időigényes belső döntéshozatali eljárás az új döntési szint (MNV Zrt., illetve ügyvezető szerve, a Tanács) belépésével az adminisztrációs teher további emelkedését jelenti, ami a döntéshozatal időigényét növelheti.*

Jelentős adminisztrációs terhet jelent a jogszabály - és annak alapján az **MNV Zrt.** vagyon-nyilvántartási szabályzata - szerint a **HM** által kezelt vagyonról az **MNV Zrt.** részére szolgáltatandó adatoknak a korábbi kincstári vagyon-nyilvántartási és adatszolgáltatási rendszerhez képest megnövekedett mennyisége és az adatszolgáltatás gyakoribb esedékessége. E szerint kiemelt jelentőségű a **HM** esetében is az ingó vagyontárgyak (bruttó és nettó) értékadatainak pontos nyilvántartása, mivel az értékhatárt meghaladó vagyontárgyakról tételesen kell adatot szolgáltatni. Összevont adat az értékhatár alatti ingó vagyonról szolgáltatatható.

*A tárgyevi december 31-ei vagyonról a tárgyévet követő év május 31-ig, a vagyonba kerülésről (beruházások, beszerzések stb) és a vagyonból kikerülésről (értékesítés, káresemények, tulajdonba adások, stb.), valamint a vagyongazdálkodói jog átruházásokról, továbbá a vagyon nyilvántartásában bekövetkezett egyéb változásról **30 napon** belül kell az **MNV Zrt.** felé adatszolgáltatást teljesíteni. Csakúgy, mint új vagyongazdálkodói, vagy a vagyontárgy hasznosítására a **HM** által kötött más (pl. bérleti, használatba adási) szerződésről.*

*A vagyontárgy értékbecslése esetén a forgalmi értékről az adatszolgáltatás haladéktalanul teljesítendő. A **HM** törzsadataiban (pl. vagyongazdálkodó képviselő személye) bekövetkezett változásokra vonatkozó adatszolgáltatás határideje **8 nap**.*

A megnövekedett adminisztrációs teher miatt előrelépés szükséges a **HM** belső döntéshozatali eljárásai rendjének további racionalizálása és a döntési jogkörök (ténylegesen is) alacsonyabb szintre helyezése terén – különös tekintettel a tértítésmentes tulajdonba adásra irányuló kérelmek továbbítására rendelkezésre álló **15 napos** határidőre.

A **Vtv.** hatályos végrehajtási rendeletében a pályázatásos értékesítés szabályozása kapcsán fentebb hivatkozott aggályos szabályozás kapcsán az esetleges jogviták elkerülése érdekében fontosnak tartom, hogy – a jogtechnikai probléma megoldásáig – a korábbi gyakorlat helyett a jogszabály által biztosított más eljárási módon valósuljon meg a feleslegek hasznosítása.

Az új jogforrási környezet a **25 millió Ft** forgalmi érték alatti ingóságok versenyeztetés mellőzésével történő értékesítés lehetőségével biztosítja a haderőreform kapcsán felhalmozódott inkurrencia-tömeg korábinál gyorsabb, hatékonyabb felszámolását, ezáltal az inkurrencia tárolásra használt ingatlanok (ingatlan részek) mielőbbi leürítését és a tárolás, kezelés infrastrukturális költségek jelentős csökkentését.

## **Befejezés**

A jogszabályi környezet változása egyes esetekben szűkítette (térítésmentes tulajdonba adás) a **HM** mozgásterét, míg más esetben (értékesítés) lehetőséget ad a hatékonyság növelésére a felesleges készletek felszámolása terén. A **HM** szempontjából a tömeges inkurrencia felszámolása érdekében az értékesítés a meghatározó. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni a térítésmentes átadás súlyát sem, azon szervezetek szempontjából, akik jogosultak az átvételre. Társadalmi hasznossága megkérdőjelezhetetlen, bár mértéke csekélyebb.

*Bár a szabályozási folyamat nem zárult le, de az alapvetéseket a jogalkotó már megfogalmazta. Értelmezve és alkalmazva azokat e cikk megírásával kívánom elősegíteni az ingó vagyonnal foglalkozó munkatársak munkáját.*

## **Felhasznált irodalom**

1. A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság Szervezeti és Működési Szabályzata (Magyar Közlöny 2007/171. szám).
2. Az MNV Zrt. és a HM között létrejött SZT-28425 nyt. sz. Vagyonkezelési Szerződés.

### **Jogszabályok:**

- 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről.
- 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról.
- 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról.
- 2007. évi CVI. törvény az állami vagyonról.
- 2007. évi CVII. törvény a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról.
- 254/2007. (X.4.) Kormányrendelet az állami vagyonnal való gazdálkodásról.

### **Az állami irányítás egyéb jogi eszközei:**

1. 42/1998. (HK 13.) HM utasítás a Kincstári Vagyoni Igazgatóság és a Honvédelmi Minisztérium között 1998. január 15-én megkötött Vagyonkezelési Szerződés végrehajtásának egyes szabályairól.
2. 98/2005. (HK 21.) HM utasítás a Magyar Állam tulajdonában, a Honvédelmi Minisztérium vagyonkezelésében lévő ingó vagyon feleslegesnek minősítésének, vagyonkezelésének és hasznosításának szabályairól, valamint a miniszteri biztos feladat- és hatásköréről.